

Sagutang Papel ng Pagkatuto sa Filipino

Kuwartar 1

Aralin

6

GOVERNMENT PROPERTY
NOT FOR SALE

Sagutang Papel ng Pagkatuto sa Filipino 8
Kuwartar 1: Aralin 6 (Linggo 6)
TP 2025-2026

Ang kagamitang panturong ito ay eksklusibo sa mga gurong kalahok para paunang papapatupad o implementasyon ng MATATAG K - 10 na kurikulum sa taong panunurang 2024-2025. Layunin nitong mailahad ang nilalaman ng kurikulum, pamantayan, at mga kasanayang dapat malinang sa mga aralin. Ang anomang walang pahintulot na pagpapalathala, pamamahagi, pagmomodipika, at paggamit ay mahigpit na ipinagbabawal at may karampatang legal na katumbas na aksiyon.

Ang mga nahiram na nilalaman na kasama sa materyales na ito ay pag-aari ng mga may karapatang-sipi. Ginawa ang lahat upang malaman ang pinagmulan at makahingi ng permiso na magamit ang mga ito mula sa nagmamay-ari ng karapatang-sipi. Ang mga tagapaglathala at pangkat ng tagabuo ay walang anomang karapatan sa pagmamay-ari para sa mga ito.

Mga Tagabuo

Manunulat:

- Irene N. San Miguel

Tagasuri:

- Evelyn Varron (Philippine Normal University-Manila)

Mga Tagapamahala

Philippine Normal University
Research Institute for Teacher Quality
SiMERR National Research Center

Ang bawat pag-iingat ay ginawa upang masigurado ang katiyakan ng mga impormasyong nakapaloob sa materyales na ito. Para sa mga katanungan o fidbak, maaaring sumulat o tumawag sa Tanggapan ng Direktor ng *Bureau of Learning Resources* sa mga numero ng telepono (02) 8634-1072 and 8631-6922 o mag-email sa blr.od@deped.gov.ph.

SAGUTANG PAPEL NG PAGKATUTO

Asignatura	Filipino 8	Kuwartar	Una
Bilang ng Aralin	1	Petsa	
Pamagat ng Aralin/ Paksa	Uri, Layunin at Bahagi ng Editoriyal Persweysib na teksto		
Pangalan:		Baitang at Pangkat:	

- I. Gawain Bilang 1:** Mga akda sa Panahon ng Propaganda at Himagsikan \
- II. Mga Layunin:** Nauunawaan ang tekstong persweysib gamit ang mga kasanayang pang-akademiko
- Natutukoy ang paksa, layon, at ideya sa tekstong editoriyal
 - Nakapagtatala ng mahahalagang impormasyon sa editoriyal (pagtukoy sa ideya, paglalarawan ng sipi paggalugad sa iba pang detalye, pag-aanalisa, at pagtataya ng mga mapanghikayat na salita at pahayag)
 - Nasusuri ang bahagi ng editoriyal sa binasang teksto
 - Naibabalangkas ang mahahalagang detalye at ideya mula sa tekstong editorial
 -
- III. Mga Kailangang Materyales:** bolpen, papel
- IV. Panuto:** LARAW-SURI: Sagutin ang sumusunod na tanong sa nilalaman ng ditoryal kartun. Isulat ang sagot sa loob ng bilog.

***Maghanap ng larawan ng editorial
patungkol sa pagtaas ng presyo ng mga
bilihin.***

1. Ano ang ibig ipahiwatig ng nagpaplakard ng produkto?

2. Ano ang sinisimbolo ng mga produkto sa cartoon?

3. Ano kaya ang ibig sabihin ng malalaking mata ng mga tao?

4. Ano ang nais iparating ng larawan?

5. Ito ba ay patuloy na problema ng bansa, paano naapektuhan ang Pilipino?

6. Ano ang tawag sa larawang ito na ginamit sa editorial?

2. Paghahawan ng Bokabularyo

Panuto: Punan ng letra ang patlang upang mabuo ang diwa ng pahayag.

- W** _ _ _ **Phil** _ _ _ _ _ **S** _ _ _ ang inaangkin ng China.
- Arbit** _ _ **ry** **rul** _ _ **g** tawag sa pasya ng lahat sa nakatataas.
- Ma** _ _ **time** **d** _ _ **pute** ay pandagat na sigalutan o labanan.
- S** _ _ _ **reign** **rights** ay karapatang pambansa.
- Histo** _ _ **c** **rights** karapatan mula pa sa kasaysayan.
- _ _ _** **lomatic** **negotiation** ay mapayapang pakikipagnegosasyon.

3. PAGPAPABASA

SURI-BASA Panuto: Pakasuriin ang inilalahad ng editorial at ang kaugnay na editorial Kartun. Sagutin ang mga tanong.

Ipaglaban ang WPS

Maghanap ng larawan ng editorial patungkol sa pahayag ni Pangulong Bongbong Marcos sa West Philippine Sea.

Ayon kay president-elect Bongbong Marcos, hindi siya papayag na mayapakan kahit ang pinakamaliit na sukat ng maritime coastal ng bansa. Mayroon aniyang ruling na pumapabor sa Pilipinas at ito ang nararapat gamitin para maipaglaban ang karapatan sa teritoryo.

Ang pahayag ay may kaugnayan sa maritime dispute ng Pilipinas sa China sa ipinaglalabang karapatan sa teritoryo. Ayon pa kay Marcos, hindi ito claim kundi territorial rights. Dagdag pa niya, napakasagrado ng ating soberanya at hindi ito dapat ikinukumpromiso.

Sa mga pahayag ni Marcos, malinaw na isusulong niya ang arbitrary ruling anuman ang mangyari. Kabaliktaran ito ng sinabi ni President Duterte noong nakaraang taon na “kapisasong papel” lamang ang ruling at kapag ipinilit, maaari raw pagmulan ng giyera laban sa China. Ayaw daw niyang makipaggiyera sa China.

Sa inilabas na ruling noong Hulyo 2016, kinatigan ng United Nations tribunal ang karapatan ng Pilipinas sa pinag-aawayang teritoryo sa South China Sea. Ayon sa UN, walang legal na basehan ang China sa sinasabi nilang historic rights at sa iginigiit nilang 9-dash-line claim sa inaangking teritoryo. Ayon pa sa tribunal, lumabag anila ang China sa sovereign rights ng Pilipinas makaraan ang mga mararahas na aksiyon laban sa mga Pilipinong mangingisda noong 2013. Nilabag din ng China ang karapatan ng mga Pilipinong mangingisda na makapangisda sa Panatag o Scarborough Shoal makaraang magtayo roon ng mga istruktura. Ang lugar ayon sa tribunal ay maaaring pangisdaan ng kahit sino at walang karapatan ang China na magbawal sa mga gustong mangisda sa shoal.

Maraming natuwa sa pagpanig ng UN tribunal sa inihang reklamo ng Pilipinas. Isang malaking tagumpay anila ang pagkatig ng tribunal at maaari nang masimulan ang pakikipagnegosasyon sa China para magkaroon na nang lubos na pagkakaunawaan. Kung magkakaroon ng pagkakasundo, maaari nang maipagpatuloy ng mga mangingisdang Pinoy ang kanilang paghahanapbuhay.

Subalit hindi kinilala ng China ang ruling ng UN. Null and void daw ito. Binu-bully ang mga mangingisdang Pinoy. Noong Abril 2021, 300 barko ng China ang humimpil sa Julian Felipe Reef na nasa exclusive economic zone (EEZ) ng Pilipinas. Noong nakaraang Disyembre 2021, binomba ng tubig ng Chinese Coast Guard ang dalawang bangkang Pinoy na maghahatid ng supply sa mga sundalong nasa Ayungin Shoal.

Ang pahayag ni Marcos na ipaglalaban ang ruling sa territorial rights ay magandang balita. Ito ang dapat marinig sa pinuno ng bansa.

Pagpoproseso sa pag-unawa sa binasa:

1. Ano ang pinapaksa sa binasang editoryal?

2. Ang pamagat ba ay may kaugnayan sa paksa? Patunayan ang ideyang nakuha.

3. Ano-ano ang layon ng sumulat?

4. Nagawa ba sa isyu na idetalye ang inilahad na balita? Nasagot ba ang tanong na (**kailan, saan, ano, sino at paano**)? Itala ang mga sagot kaugnay rito.

5. Mahalaga bang talakayin ng sumulat ang isyu, Bakit?

6. May kaugnayan ba ang Editorial Cartoon sa nilalaman ng binasa? Ipaliwanag.

7. Paano ipinahiwatig ng sumulat ang reaksiyon sa sinulat?

8. Naipahayag ba ang pagpapabatid, panghihikayat, pagpuri ng sumulat? Alin-aling salita?

9. Mabisa ba ang ginamit na editorial na kartun? bigyan ng kaugnayan ang iginuhit sa editorial.

10. Sa kabuuan, makabuluhan ba ang pagkakasulat ng editor, patunayan?

V. Sintesis/Pinagyamang Pagsasanay/Pinalawak (kung kailangan)

Panuto: Ilahad ang layunin ng binasang editorial.

SAGUTANG PAPEL NG PAGKATUTO

Asignatura	Filipino 8	Kuwartar	Una
Bilang ng Aralin	2	Petsa	
Pamagat ng Aralin/ Paksa	Tekstong Persweysiv sa Editoryal (Punto, Ebidensya, Analisis)		
Pangalan:		Baitang at Pangkat:	

I. Gawain Bilang 2: Mga Akda sa Panahon ng Propaganda at Himagsikan
a. Kaugnay na Pahayagan at nilalaman nito

II. Mga Layunin: Nasusuri ang tekstong persweysib batay sa estruktura nito (punto, ebidensya, at analisis)

- Natutukoy at nauunawaan ang pangunahing argumento o layunin ng isang tekstong persweysib.
- Naipaliliwanag ang kahalagahan ng pagkakaroon ng malinaw na punto sa isang teksto upang maiparating ang mensahe ng may-akda.
- Nasusuri ang bahagi ng editoryal sa binasang teksto
- Naibabalangkas ang mahahalagang detalye at ideya mula sa tekstong editoryal

III. Mga Kailangang Materyales: bolpen at papel

IV. PANUTO:

HIMAY-TORYAL: Pagsusuri sa Bahagi at balangkas ng Editoryal

Isulat sa kahon ang pagsusuri sa kabuuan ng Editoryal na Ipaglaban ang WPS na binasa.

Tala: Basahin

Bahagi ng Editoryal

1. Panimula – dito binabanggit ang isyu o balitang tatalakayin.
2. Katawan – ipinahahayag ang opinion o kuro-kuro ng patnugot, maaaring ilahad sa pamamagitan ng paglalarawan gayundin ang *pro* (pagpanig) o *con* (pagsalungat) sa isyung tinalakay.
3. Dito ipinapahayag ang bahaging panghihikayat o paglagom upang mabuo sa isipan ng mambabasa ang pananaw na nais ikintal ng editoryal.

Bahagi Ng Editoryal	Itala ang mga Pangungusap
Panimula (Balita)	

Pagtalakay Nilalaman	
Reaksyon	

Tala:

TRANSISYUNAL NA GRAMATIKAL (Transistional Devices)

- ay mga instrumento na ginagamit sa pagsusulat
- salita o parirala na paraan upang magdala ng kaisipan mula sa isang pangungusap patungo sa isa pa
- ginagamit rin ito para maisalin ang ideya galing sa isang paksa papunta sa isang paksa okayat talata patungo sa isang talata
- nag-uugnay ng mga pangungusap at talata sa isang maayos na paraan

URI NG TRANSISYUNAL NA DEVICES

- pagbabago sa pagitan ng pangungusap
- ginagamit kapag ang pangungusap ay lamang bahagyang may kaugnayan
- at ang mga ideya na kailangan maging konektado

Mga Pangatnig

Konektibong pang-abay

Halimbawa:	sumunod	sa negatibong panig	bago
	sa positibong panig	sa wakas	bukod sa
	pagkatapos	gayunpaman	bilang karagdagan
	sa katunayan	partikular sa	bagaman
	sa kabilang banda	una	balo na

Tala:

TRANSISYUNAL NA GRAMATIKAL (Transistional Devices)

- ay mga instrumento na ginagamit sa pagsusulat
- salita o parirala na paraan upang magdala ng kaisipan mula sa isang pangungusap patungo sa isa pa

- ginagamit rin ito para maisalin ang ideya galing sa isang paksa papunta sa isang paksa okayat talata patungo sa isang talata
- nag-uugnay ng mga pangungusap at talata sa isang maayos na paraan

URI NG TRANSISYUNAL NA DEVICES

- pagbabago sa pagitan ng pangungusap
- ginagamit kapag ang pangungusap ay lamang bahagyang may kaugnayan
- at ang mga ideya na kailangan maging konektado

Mga Pangatnig

Konektibong pang-abay

Halimbawa:	sumunod	sa negatibong panig	bago
	sa positibong panig	sa wakas	bukod sa
	pagkatapos	gayunpaman	bilang karagdagan
	sa katunayan	partikular sa	bagaman
	sa kabilang banda	una	balo na

V. Pinagyamang Pagsasanay/Pinalawak (kung kailangan)

TRANSISYONAL AT KOHESYONG GRAMATIKAL SA BINASA

Isulat ang piniling pangungusap na ginamitan ng mga transisyonal at kohesyong gramatikal. Salungguhitan ang mga ito sa loob ng pangungusap.

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

SAGUTANG PAPEL NG PAGKATUTO

Asignatura	Filipino 8	Kuwartar	Una
Bilang ng Aralin	3	Petsa	
Pamagat ng Aralin/ Paksa	Pagsusuri sa Tekstong Persweysib Tekstong Biswal sa Editoryal		
Pangalan:		Baitang at Pangkat:	

I. Gawain Bilang 3: Panahon ng Propagandista at Himagsikan

II. Mga Layunin: Nasusuri ang mga tekstong biswal batay sa mga elemento
Mga Elemento ng tekstong biswal ng rebyu ng aklat

- Natutukoy at nauunawaan ang pangunahing argumento o layunin ng isang tekstong persweysib.
- Nakapagbibigay ng mga halimbawa ng mga datos, estadistika, at iba pang impormasyon na nagpapalakas sa argumento ng teksto.
- Naipaliliwanag ang kahalagahan ng pagkakaroon ng malinaw na punto sa isang teksto upang maiparating ang mensahe ng may-akda
- Naipaliliwanag ang mga elemento ng tekstong biswal sa editoryal cartoon (laki, espasyo, kulay, linya, anyo at imahen)
- Naiuugnay ang mga elemento ng tekstong biswal sa pag-unawa ng teksto (panitikan at persweysib)

III. Mga Kailangang Materyales
 Bolpen at papel

IV. Panuto:

- 1. PAKSA-HIKAYAT:** Basahin at suriin ang tekstong persweysib batay sa istruktura nito (punto, ebidensya, at analisis)

EDITORIAL — Punumpuno ng pag-asa

MARAMI sa mga Pilipino ang sasalubungin ang 2024 na punumpuno ng pag-asa. Naniniwala sila na ang 2024 at maghahatid sa kanila nang magandang buhay. Malaki ang paniwala nila na magbabago ang buhay at makakamtan na ang mga pinapangarap.

Buong-buo ang paniwala nila na magkakaroon ng magandang kapalaran sa papasok na taon. Sa surbey ng Social Weather Stations (SWS) na isinagawa noong Disyembre 8 hanggang Disyembre 11, 2023, lumabas na 96 percent ang nagsabing sasalubungin nila nang may mataas na pag-asa ang 2024. Mataas ito kaysa surbey ng SWS na ginawa noong 2022 na 95 percent ang nagsabing haharapin nila ng may pag-asa ang 2023. Noong 2019 (bago ang pandemya) sa surbey pa rin ng SWS, lumabas na 96 percent din ang nagsabing punumpuno sila ng pag-asa.

Bagamat marami ang nagsasabi na haharapin nila ang 2024 nang may pag-asa, may mga nagsabi rin na natatakot sila sa pagpasok ng 2024. Ayon sa surbey, 3 percent ang nagsabi na natatakot sila. Ang mga nainterbyu ay mga adult respondents na binubuo ng 1,200 individuals. Hindi naman talaga maiiwasan na magkaroon ng takot o pangamba sa respondents sa papasok na taon dahil na rin marahil sa maraming problema. Unang-una na ay ang kawalan ng trabaho ng nakararaming Pilipino. Marami pa rin ang walang kasiguruhan sa hanapbuhay sapagkat ngayon pa lamang nakababawi ang ekonomiya dahil sa pananalasa ng pandemya.

Problema rin ang mataas na bilihin gaya ng bigas na hanggang ngayon ay hindi bumababa ang presyo. Ang pangakong ibaba sa P20 per kilo ay sa panaginip lang. Bukod sa bigas, mataas din ang presyo ng iba pang bilihin. Mataas din ang pasahe dahil sa sunud-sunod na oil price hike. Kamakailan, sinabi ng Malacañang na umaabot na sa kabuuang P4.019 trilyon o US\$72.178 bilyon ang halaga ng investments na naiuwi ni President Marcos Jr. mula sa pagbisita sa iba't ibang bansa. Ayon sa Department of Trade and Industry (DTI) ang P4 trilyong halaga ng investments ay binubuo ng 148 projects na karamihan ay nasa sektor ng manufacturing, renewable energy, data centers, telecommunications at pharma manufacturing.

Kung totoo ang malaking investments na ito, tiyak na maraming trabaho ang iluluwal.

Kapag nangyari ito sa 2024, tiyak na lalong dadami ang makadarama ng mataas na pag-asa sa buhay.



Pagsusuri ng tekstong persweysib

Argumento _____

Ebidensya _____

Sintesis _____

- 2. KARTUN- BISWAL Panuto:** Suriin ang mga tekstong biswal batay sa mga elemento. Sumulat ng pagtalakay sa larawang na nakikita. Sikaping nakasunod sa balangkas ng editorial na persweysib.

Maghanap ng larawan ng editorial patungkol sa ugnayan ng Pilipinas, Tsina, at Estados Unidos.

RUBRIK SA PAGSULAT
Persweysib na Editorial

BAHAGI	10	8	6
Panimula (Balita)	Tiyak na inilahad na detalye na balita kaugnay sa isyung tunay na interes ng mambabasa	May isang kulang Inilahad na detalye na balita kaugnay sa isyung tunay na interes ng mambabasa	May dalawang kulang sa inilahad na detalye na balita kaugnay sa isyung tunay na interes ng mambabasa
Punto ng Argumento	Mahusay na mahusay ang punto ng argumento sa pagtalakay	Mahusay ang punto ng argumento sa pagtalakay	May kakulangan ang punto ng argumento sa pagtalakay
Ebidensya	Gumamit ng ganap na pagsasaliksik ng	Gumamit ng pagsasaliksik ng	May kakulangan sa pagsasaliksik ng

	ebidensya sa pagpapatunay	ebidensya sa pagpapatunay	ebidensya sa pagpapatunay
Analisis	Mabisa at mahusay na kongklusyon sa kabuoan	May mainam na kongklusyon sa kabuoan.	May kongklusyon sa kabuoan
Reaksyon/ Panghihikayat	Mapanghikayat ang ginamit na pananalita mula simula hanggang sa pagtatapos	Mapanghikayat ang ginamit na pananalita mula sa gitnang bahagi hanggang sa pagtatapos	Mapanghikayat ang ginamit na pananalita sa pagtatapos

V. Sintesis/Pinagyamang Pagsasanay/Pinalawak

SULAT-MULAT: Gumawa ng pagsusuri sa halaga ng binasang editorial. Sikaping mabigyang halaga ang inilapat na editorial cartoon sa kabuluhan ng binasa sa tekstong biswal na aspeto.

[illegible]